

VASÁRNAPI LEVÉL

FÁY
FERENC

„Ti meg úgynevezett „értelmiségiek” tulajdon hazugságaitok harapófogójában vergődve,

olvassátok Herzent! —
mialatt letoljátok nadrágotokat
engedelmesen felkészülve az újabb
korbácsütésre.”

(Andrej Voznyeszenszkij: Szégyen.)
Oroszország.

DRÁGA PISTÁM,

ígéretet tettem, hogy ebben a levelemben a Kodály és az Illyés problémáról és Október szellemének énáltalam való megtagadásáról írok. Borszéken György, ki a mont-reali „MAGYAR HÍRLAP” hasábjain, egy számomra ismeretlen Pista kezébe adva tollát, azt írja: „*De ne vedd rossz néven, mi is bizalmatlanok vagyunk azok iránt, akik a szent koronás zászló égése alatt rendezik meg az Októberi Forradalom emlékünnepélyét, ahol a „kegyelmes úr” címet viselő díszszónok úgy beszél, mintha az ő eszméi jegyében áldozták volna fel bimbózó életüket Október hősei. És té még sohasem tiltakoztál ez ellen a hősihalott-gyalázás ellen.*”

Előző levelemben, már kifejtettem, hogy kik a „hősihalott-gyalázók”. Hogy Borszéken György Pistája éppen hiányzott akkor, amikor az iskolában a „Szent Korona Tanát” oktatták, arról viszont nem tehetek. Azt azonban megkérdezhetné volna ez a „furcsa-Pista” Borszéken Györgytől, hogy ezt a „rég, uraságoktól levetett” cikket miért fordította most ellenem? Ez az írás ugyanis, egyszer már elő lett rántva és elő lett magyarázva, de akkor a „Hős” még Fáy Ferenc volt benne. 1970. április 3-án, a „Leaside Tennis Clubban”, százötven-kétszáz ember előtt, ezt az írást olvasta fel Borszéken György és ugyanazeket a vádakot kiáltozta Makkai Ádám, Kemenes-Gefin László és Vitéz György 56-os költőink felé; vádolva őket, hogy „*álomcsipkés, varázsos versek kedvéért*” megtagadták Október szellemét. Makkai felugrott mérgében az asztalra, majdnem Borszékenyhez vágta verseskötetét . . . de Borszéken megállíthatatlanul szórta a vádat és azt mondta: „*Szégyen, hogy csak egy ember akadt, az is régi emigráns, Fáy Ferenc, aki ezt meg merté írni és aki kemény, bátor szavakkal szállt szembe Október szellemének megcsúfolóival!*”

Valaki, valamikor nem mondott igazat. Borszéky György április 3-án, vagy a Leóktól irányított Pista, a „Magyar Hírlap” hasábjain. Hogy én igazat szoltam, hogy én igazul élek, annak bizonyítására leírom a minden helyzetben másként szólóknak „Sárga Requiem” című versem négy sorát:

„Oremus pro fidelibus defunctis”

Imádkozzunk a megcsalt hűekért:

*Takard be éj. Altasd te sárga lomb is,
ki minden őszt színével visszatér.”*

Bizony, nagyon kell most az imádság, Borszéky György! Nagyon kell, mert már elszálltak a gépek Debrecen felé. A Clevelandban megjelenő „Szabadság” című, magyar nyelven írt újság 1970. július 22-i számának 7. oldalán, már olvasni lehet: dr. Lotz János, dr. Simor Dénes egyetemi tanárok, Gombos Zoltán főszerkesztő neve mellett, dr. Böszörményi M. István lelkész és dr. Harangi László református pap nevét is, kik mind utasai voltak a debreceni gépnek. Szóke István, a miami-i magyar református Egyház lelkésze, az „Amerikai Magyar Szövetség” miami-i elnökével, Nagymihály Gáspár építésszel már korábbról otthon van.

Torontóból is elmentek már a „meghívottak és az önkéntesek.”

Kostya tanár úr is megérkezett már, hogy a Maltonból későbbi időpontokban elindult kanadai „elvtársakat” egy kis szovjet Vodkával, egy kis Sarlóval és egy kis Kalapáccsal várja Ferihegyen.

És — ime — nem változik tüzzé az értünk megtörtént Krisztusi Test; nem lényegül át méreggá a bor; és nem hasad meg a kárpit . . . Mert ma már — állítólag —

Az Amerikai
Könyv- és Papírgyár
Szeged

5.300

5.300

5.300

ninesenek csodák. Nincs korbácsos Úr, aki kiverné a maguk farizeusi és vámszedő hadát a templomokból. Csak Kárpáti Józsefek vannak, Lőrincze Lajosok vannak, Kádárok és Szamosköziek vannak, Boldizsárok és Káldi püspök „elvtársak” vannak, kiknek kezében huszonöt év óta csattog a korbács, a Mindszentyek, a Ravasz Lászlók, az Ordas Lajosok, a Márton Áronok és az Igazak Gyülekezete felett. Rajta, Nagytiszteletű urak, Tanár urak, keresztények és zsidók, Borszékék és lecsított Pisták: „*toljátok le nadrágotokat, engedelmesen felkészülve az újabb korbácsütésre!*” — S ha már megkaptátok a magatokét, akkor keressétek fel a „boldog demokrácia” valamelyik börtönében, a clevelandi egyik rádióadás vezetőjét, Szapannos Ferencet, akít éppen ezen napok egyikén tartóztatott le a kádári szeretet; és Édes Anyanyelvünkön kezdjétek meg érdekében a dialógust. — börtönőreivel.

Ami az Illyés és a Kodály kérdést illeti, arról már egy-két levélben elmondtam a véleményemet. Értelmesen és magyarul. Hogy Borszéký Pistája, bölcsész-doktori papirokkal zsebében „egyszerűen nem érti”, arról én nem tehetek. Ha valaki doktori címmel is analfabéta marad, arról talán a pesti Egyetem, Édes Anyanyelvünket tanító professzorai tehetnek. Én nem „tartom érdemnek”, hogy az emigráció „elment a kézfogásig” Kodály Zoltánnal és Illyéssel. Én csak azt kérdeztem meg Kodálytól, torontói látogatása alkalmával (több tanú előtt), hogy az emigrációban élő, egyik legnagyobb zeneszerzőnk Veress Sándor művei miért vannak kitiltva Budápestről? Dohnányi Ernőt még én sem mertem megemlíteni. Ő ugyanis „háborús bűnös”. Én csak azt kérdeztem meg Illyés Gyulától, hogy legalább a tihanyi koesmában, egy-két balatoni halász előtt, kimondta-e már a mi nevünket? Én csak azt kérdeztem meg, itt, Torontóban, Lőrincze Lajostól (két becsületsértés és egy pofon szünetében), hogy a kiváló nyelvész-professzor és költő, Makkai Ádám miért nem kap beutazási engedélyt Magyarországra, hogy meglátogathassa édesanyját: Ignác Rózsa írónót? Én csak azt kérdeztem meg Lőrinczétől, hogy emigrációnk másik kiváló íróját, Kerecsendi Kiss Mártont miért szállították le Bécsben a repülőről és mint „nem kívánatos személyt”, miért nem engedték el az emlékeihez?

Uglátszik Borszéky György, a te Pistád világában, csak Debrecenbe meghívott urak a „kivánatosak”. Szegény Magyarországnak, nem sokra mész velük!

Az „átkos Horthy-rendszer” alatt hazamehetett a bécsi és párizsi emigráció. Folyóiratot alapíthatott. Főszerkesztő, bankvezér, irodalmi-„főpap” lehetett. A „Népszava” baloldali írógárdája az esti gyorssal átutazhatott a határon. Pozsonyba, ott beszélhetett, lázíthatott a Horthy-rendszer ellen, és reggel már újra ott ültek Pesten és ki főszerkesztett, ki verset írt, ki pedig földalatti kommunista góciókban hintette a lenini-mérget. — Rákosi Máttyás, mikor József Attila (a szintén emigrációból hazatért Hatvany báró segítségével),¹ kijutott Párizsba, a szegedi „Csüllag-börtönből”² interurbán felhívta a francia Kommunista Párt lapjának főszerkesztőjét és gondjaiba ajánlotta a fiatal költőt. (Lásd József Jolán: A város peremén c. könyvét.)

Pedig akkor, a te Pistád állítása szerint, Borszéky György, „csendő-r-szuronyos” terror volt Magyarországon!

Én nem akarok interurbán beszélni senkivel! Én csak azt akarom, hogy a kádári-cellák tízmillió rabja meghallhassa a mi csendes Morse-jeleinket, „álom-csipkés, varázsos verseink” kopponásait. És ezért a tiszta akarásomért, itt, az emigrációban, ne köphessen le senki. És szép, igaz, átkopogtatott szavaink meghallgatóinak ne ácsoljon a moszkovita humánus akasztófákat Magyarországon. Mert eljön az Ősz, visszatérnek a látogatók, Édes Anyanyelvünk nemzetiszínűre mázolt glóriájáról lemossa a csillogást a szomorú őszi eső; és a Város felett, a Nagytemplom felett s a cella-ország sötét éjjelében egyetlen jel fog világítani ismét: a „Sarló és Kalapács”.

Sajnálom, hogy ezeket le kellett írnom, de talán nem volt hiábavaló. Vigyázz magadra, Pistám, és ne menj Debrecenbe. Szeretettel ölel öreg bátyád

Fáy Ferenc

Magyar Élet
Toronto, Canada